

ZGO 9.aV

14. 10. 2021

Naslov: KAKO SO NACISTI NADZOROVALI NEMČIJO

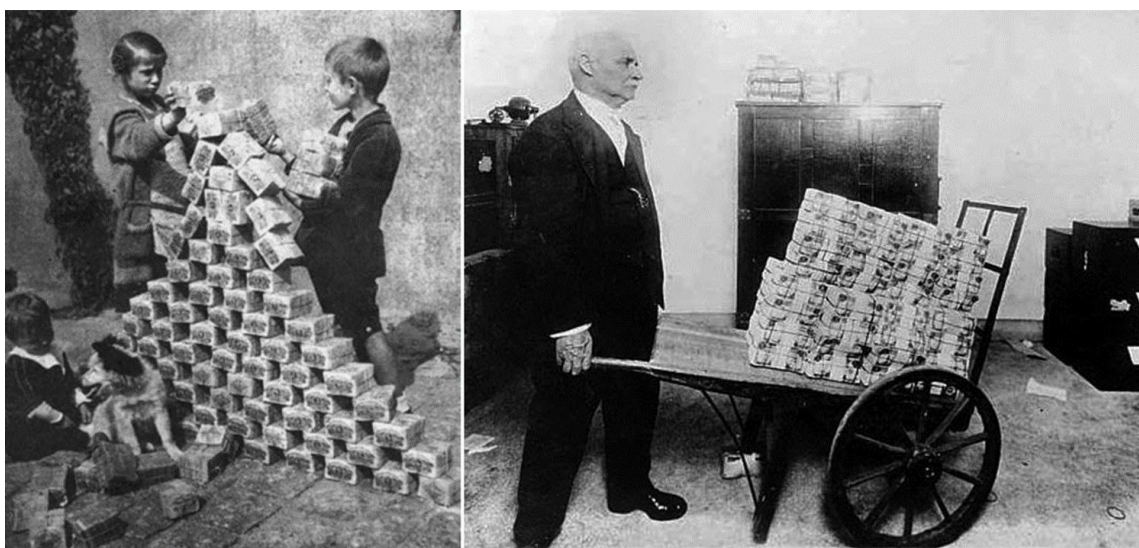
Pretekli učni uri si spoznal/a dva totalitarna sistema. Fašizem v Italiji in komunizem (stalinizem) v Sovjetski zvezi.

Danes pa boš izvedel/a, kako so nacisti prevzeli oblast v Nemčiji, prevzeli nadzor nad državo in ji vladali.

Pri obravnavi nove snovi boš uporabil/a razlago snovi, učbenik (stran 27., 28., 29).

V zvezek boste napisali le besedilo obarvano vijolično.

1. Kako je Hitlerju uspelo priti na oblast

Položaj Nemčije je bil po 1. svetovni vojni zelo slab:

- izgubljena vojna,
- ponižujoči pogoji versajske mirovne pogodbe,
- človeške žrtve,
- Nemčija je bila na robu bankrota,
- povečane razlike med revnimi in bogatimi,
- vrstili so se nemiri in poizkusi za izvedbo revolucije

Hitler s svojimi privrženci

V takih razmerah je vse več privržencev dobivala **Nacionalistična delavska stranka (NSDAP)**, njen voditelj je bil Adolf Hitler. Leta 1923 so nacisti z državnim udarom skušali prevzeti oblast. Neuspešno. Hitlerja pa so zaprli. V času zapora napiše knjigo *Mein Kampf- Moj boj*, v kateri je poudaril nacionalizem, rasizem in večvrednost arijske rase.

S spretno propagando in nasiljem do nasprotnikov je stranka leta 1932 zmagala na volitvah. Ko so dosegli sporazum z drugimi desnimi strankami, je predsednik države, general Hindenburg, januarja 1933 izročil Hitlerju položaj kanclerja.

S pomočjo grafa v **učbeniku na strani 27** ugotovi, kdaj se je povečala podpora Nacistom v Nemčiji in kaj je nanjo vplivalo!

Hitler in Hindenburg

Že naslednje leto, po smrti predsednika Hindenburga, je Hitler postal še predsednik, s tem **pa diktator in firer (voditelj) vseh Nemcev**. Nemčija je postala **totalitarna država**, v kateri je postalo vse življenje državljanov, zasebno in javno, podrejeno zahtevam in

ciljem nacistične države. S svojo politiko, ki so jo podpirali pripadniki srednjega in nižjega razreda, je Hitler razvil nemško obliko fašizma, ki se je imenovala nacizem.

2. Kakšno Nemčijo je ustvaril Hitler

Za svoj simbol so si nacisti izbrali svastiko oz. kljukasti križ. Ustanovili so posebne vojaške enote SA (rjavosrajčniki). Vse politične stranke, razen nacistične, so bile odpravljene. V nasilnem obračunavanju z nasprotniki so Hitlerju pomagali **gestapo (tajna policija) in enote SS (varnostne enote)**. Hitler je obračunal tudi s tekmeci v lastni stranki (noč dolgih nožev) in vojski.

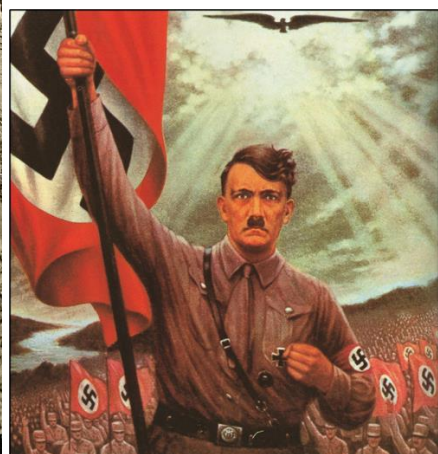
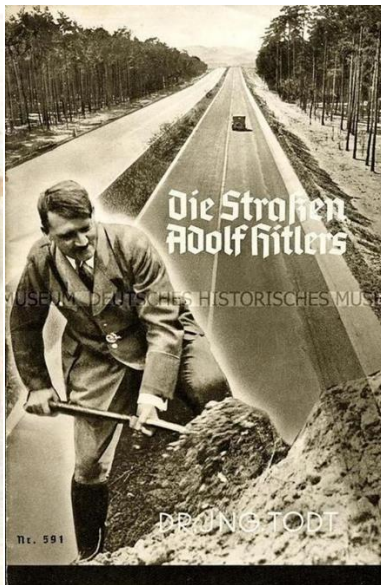
Nacistična zastava s svastiko

Gestapo (tajna policija)

Nacisti so prevzeli **nadzor tudi nad gospodarstvom**. Imeli dva cilja: zmanjšati brezposelnost in oživiti vojno industrijo. Prepovedali so stavke in odpravili sindikate. Vlada je nadzorovala plače, cene hrane in finančna vlaganja v industrijo. Leta 1936 se je začel štiriletni načrt izgradnje industrije, s katerim naj bi bila Nemčija pripravljena na vojno.

Za nacizem je značilna tudi intenzivna **propaganda** (minister za propagando Goebbels). Uveljavili so strogo cenzuro tiska, filma in umetnosti. Uvedena je bila le ena in nadzorovana agencija, ki je objavljala le tisto kar so hoteli nacisti.

Nacistična propaganda

Iz govora J. Goebbelsa v učbeniku na strani 28 razberi, ali so se nacisti zavedali pomena propagande!

3. Kako so nacisti gradili družbo Arijske rase

Za nacistično ideologijo je bilo zelo pomembno šolstvo, kjer so otroke in mladino poučevali o nacističnih pogledih na zgodovino in svet. Članstvo v **organizaciji Hitlerjeve mladine** je bilo od leta 1936 obvezno za vse dečke. Poučevali so jih o nacionalizmu in rasističnih idejah ter jih pripravljali za vojaško službo v nacistični državi.

Propagandni letak organizacije Hitlerjugend

Temeljno načelo nacizma je bilo tudi **antisemitizem**, sovraštvo do Judov. Judje so bili za nacistično ideologijo glavni krivec za vse težave povojne Nemčije. Začelo se je leta 1933, ko so bile z zakonom Judom odvzete skoraj vse državljske pravice. Kmalu so se začeli napadi nanje. Vrhunec so dosegli leta 1938, ko so v novembrski noči, imenovani **kristalna noč**, nacisti napadli Jude na domovih in cestah, razbijali njihove trgovine, pokopališča in verska središča. Mnogi Judje so zapustili Nemčijo, odšli so v zahodno Evropo ali v ZDA. Tiste ki so ostali so nacisti sprva zaprli v geta, med drugo svetovno vojno pa v koncentracijska taborišča.

Razbite judovske izložbe in goreča sinagoga (kristalna noč 1938).

S pomočjo svetovnega spleta ugotovi, katero je bilo prvo koncentracijsko taborišče, ki so ga ustanovili nacisti in zakaj noč, v kateri je prišlo do načrtnega napada na Jude nosi ime »kristalna noč«.

KAKO SO NACISTI NADZOROVALI NEMČIJO

1. Hitler je za prihod na oblast izkoristil veliko **gospodarsko krizo** in zmagal na volitvah 1932.
2. leta 1933 je prevzel oblast v Nemčiji in ta je postala **totalitarna država**.
3. Temeljno načelo nacizma je bil tudi **antisemitizem**, sovraštvo do Judov.